

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Sociální problém – nezaměstnanost a jeho řešení
podporou pro začínající podnikatele ze strany Úřadu
práce ČR**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program: **SOCIÁLNÍ PRÁCE**

Autor: Helena Borkovcová

Vedoucí práce: Ing. Ivan Loukota

České Budějovice 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou/diplomovou práci s názvem „*Sociální problém – nezaměstnanost a jeho řešení podporou pro začínající podnikatele ze strany Úřadu práce ČR*“ jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské/diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské/diplomové práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 8. 8. 2019

.....

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala mé rodině za podporu při zpracování mé bakalářské práce a také vedoucímu práce Ing. Loukotovi.

Sociální problém – nezaměstnanost a jeho řešení podporou pro začínající podnikatele ze strany Úřadu práce ČR

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá sociálním problémem nezaměstnanost a jeho řešení podporou pro začínající podnikatele. Zaměřuje se na problém nezaměstnanosti a jeho důsledky a podporu Úřadu práce tento problém vyřešit. Ve výzkumné části jsme formou dotazníkového šetření zmapovali sociální práci Úřadu práce s klienty, kteří uvažují se zahájením podnikání u osob, které získali příspěvek od Úřadu práce ČR v regionu okresu České Budějovice. V rámci výzkumu byla použita sekundární analýza dat a proveden výzkum metodou dotazování, technikou dotazníků. Bylo osloveno 300 respondentů. Z výzkumu vyplývá, že sociální práce Úřadu práce s klienty byla úspěšná a tito klienti nadále ve svém podnikání pokračují.

Klíčová slova

nezaměstnanost; úřad práce; příspěvek výzkum; sociální práce

Social Problem - Unemployment and its Solution through Support for Start-ups by the Labour Office

Abstract

This bachelor thesis deals with the social problem of unemployment and its solution by support for budding entrepreneurs. It focuses on the problem of unemployment and its implications and the work of the Labour Office to solve this problem. In the research section, we have mapped the social work of the employment agency with clients who are considering starting a business for persons who have received a contribution from the Labour Office of the Czech REPUBLIC in the district of České Budějovice in the form of a questionnaire inquiry. In the framework of the research, secondary data analysis was used and research was carried out by inquiry method, questionnaire technique. 300 respondents were approached. Research shows that the social work of the employment agency has been successful and these clients continue their business.

Key words

Unemployment; employment Department; contribution; research; social work

Obsah

1	Nezaměstnanost	8
1.1.	Definice nezaměstnanosti	8
1.2.	Typy nezaměstnanosti	9
1.3.	Nezaměstnanost jako sociální problém	9
1.4.	Dlouhodobá nezaměstnanost a sociální dopady nezaměstnanosti	10
1.5.	Úřad práce a pomoc v nezaměstnanosti	13
1.6.	Aktivní politika zaměstnanosti (APZ)	16
1.6.1.	Společensky účelná pracovní místa	17
2.	Cíl práce a hypotézy	20
2.1.	Cíl práce	20
2.2.	Hypotézy	20
3.	Metodika	21
4.	Výsledky	22
5.	Diskuse	26
6.	Závěr	28
7.	Seznam informačních zdrojů	30
8.	Přílohy	33
9.	Seznam použitých zkratk	34

Úvod

Téma mé bakalářské práce „Sociální problém – nezaměstnanost a jeho řešení podporou pro začínající podnikatele ze strany Úřadu práce ČR“ jsem si zvolila nejen proto, že mě toto téma velice zajímá, zvolila jsem si ho hlavně z toho důvodu, že již několik let pracuji na Ministerstvu práce a sociálních věcí, proto je mi i velice blízké.

V rámci sociální práce s klientem má ÚP ČR řadu možností, jak řešit sociální problém, kterým bezesporu nezaměstnanost je. Jednou z možností je pomoc uchazeči o zaměstnání vedeném na úřadu práce s tím, aby se stal osobou samostatně výdělečně činnou, ÚP může zaplatit rekvalifikační kurz pro začínající podnikatele a poskytnout dotaci na vytvoření společensky účelného pracovního místa pro „sebezaměstnání“ uchazeče o zaměstnání. Uchazeč o zaměstnání se ale musí zavázat k tomu, že po dobu 2 let po poskytnutí dotace bude podnikání jeho hlavním zdrojem příjmu. Na to se zaměřím hlavně ve vědecké části.

Ve své práci se nejprve, hlavně v teoretické části, budu věnovat tématu sociální problém – nezaměstnanost a ve výzkumné části se zaměřím na to, jak ÚP podporuje začínající podnikatele.

Cílem mé práce je zmapovat sociální práci ÚP s klienty, kteří uvažují se zahájením podnikání u osob, které získali příspěvek od ÚP ČR v regionu okresu Českých Budějovic.

1 Nezaměstnanost

1.1. Definice nezaměstnanosti

Nejprve si upřesníme, kdo je vlastně zaměstnaný a kdo nezaměstnaný. Zaměstnaný je ten, kdo pracuje za sjednanou mzdu na základě pracovní smlouvy mezi ním tedy zaměstnancem a zaměstnavatelem. Naopak nezaměstnaný je ten, kdo není zaměstnaný, pracovat chce, je zaměstnatelný a je zároveň i registrovaný na ÚP jako uchazeč o zaměstnání. Dle Krebse 2005 (str. 286, 287) „Nezaměstnanost je složitým jevem a nelze ji hodnotit pouze globálně. K jejímu řešení je třeba mít k dispozici celou informační síť potřebných dat takového typu jako např. koho se nezaměstnanost týká, kde se vyskytuje, jak dlouho trvá, jaká je její míra, jaké jsou předpoklady pro její řešení včetně finančních zdrojů apod.“ Dle Tomeše 2010 (str. 280, 281) „Nezaměstnanost je definována:

- a) *nedobrovolným charakterem – nemožnost získat zaměstnání*
- b) *pracovní schopností – způsobilost být zaměstnán*
- c) *připraveností (disponibilita) pro výkon zaměstnání*
- d) *aktivním hledáním zaměstnání – docházením na úřad práce a podobně“*

Dále dle (ČSÚ) „nezaměstnaní jsou všechny osoby 15-ti leté a starší, které ve sledovaném období souběžně splňovaly dále uvedené tři podmínky:

- *nebyly zaměstnané*

- *hledaly aktivně práci. Formou aktivního hledání práce se rozumí hledání prostřednictvím úřadu práce nebo soukromé zprostředkovatelny práce, dále hledání práce přímo v podnicích, využívání inzerce, podnikání kroků pro založení vlastní firmy, podání žádosti o pracovní povolení a licence nebo hledání zaměstnání jiným způsobem,*

- *byly připraveny k nástupu do práce, t.j., během referenčního období byly k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo zaměstnání ve vlastním podniku“.*

Pokud osoby nespĺňují alespoň jednu ze tří uvedených podmínek, jsou považovány za zaměstnané nebo ekonomicky neaktivní. Jedinou výjimkou je skupina osob, které práci nehledají, protože ji již našly, ale nastoupit do práce by měli až za 14 dnů.

1.2. Typy nezaměstnanosti

Existují různé typy nezaměstnanosti, které rozlišujeme. Díky nich totiž poznáme závažnost nezaměstnanosti a její možné řešení. Rozlišujeme nezaměstnanost: frikční, cyklickou a strukturální.

- Frikční nezaměstnanost bývá dobrovolná a krátkodobá. Souvisí s hledáním lepšího zaměstnání.
- Cyklická nezaměstnanost souvisí s ekonomickým cyklem. Vzniká v době, kdy je celková poptávka po práci nízká.
- Strukturální nezaměstnanost souvisí s nesouladem mezi poptávkou a nabídkou v různých segmentech trhu. Na jedné straně např v nějakém regionu poptávka po práci stoupá a v jiném naopak vzniká nezaměstnanost a poté nějakou dobu trvá, než se situace ustálí.

Dále členíme nezaměstnanost na dobrovolnou a nedobrovolnou:

- dobrovolná nezaměstnanost: Je taková, kdy část práce schopných lidí není ochotná za určitých mzdových podmínek pracovat, a nebo nechce pracovat vůbec.
- nedobrovolná nezaměstnanost: Vzniká v případě, kdy je poptávka po práci vyšší než nabídka práce.

Také rozlišujeme nezaměstnanost krátkodobou a dlouhodobou, krátkodobá trvá méně jak jeden rok a dlouhodobá je delší jak jeden rok.

Dle Krebse 2005 (str. 288): „Při popisu nezaměstnanosti se v literatuře pracuje i s dalšími koncepty (předurčujícími i způsoby řešení). Jde o koncept tzv. - „work reduction, kdy jde o nezaměstnanost, k níž dochází především v důsledku odbytových potíží firem případně i celé ekonomiky, - „job reduction, kdy nezaměstnanost je důsledkem zavádění nových technologií, změn v obsazeních práce a ve struktuře ekonomiky.“

1.3. Nezaměstnanost jako sociální problém

Nezaměstnanost každý prožívá jinak, záleží na tom, jestli se jedná o muže nebo ženu, jestli má ten dotyčný rodinu, jestli je mladý nebo starý, jestli má rezervu finančních prostředků, byt v osobním nebo družstevním vlastnictví, nebo jestli žije v pronajatém bytě. Tyto aspekty ovlivňují to, jak se nezaměstnaný cítí, jaké to má na něj jak finanční, sociální tak i psychické dopady. Je samozřejmé, že na nezaměstnaného, který má finanční rezervu, žije sám a má byt v osobním vlastnictví, kde platí pouze poplatky, ztráta zaměstnání na krátkou dobu nezasáhne jak finančně, tak sociálně a ani psychicky natolik jako člověka, který živí rodinu, jeho manželka momentálně pobírá rodičovský příspěvek, a žijí v pronajatém bytě. Dopady jsou tedy pro každého nezaměstnaného různé. Každý člověk je jiný a každý se s tím vyrovnává jiným způsobem. Samozřejmě také záleží na povaze člověka, na jeho schopnostech a také na věku a odvětví, ve kterém pracoval. Ne v každém odvětví a kraji je snadné najít rychle práci. Také záleží na tom, jak dlouho je nezaměstnaný, jestli má ještě nárok na pobírání podpory v nezaměstnanosti. Podpora se pobírá prvních 6 měsíců, pokud byly splněny podmínky pro pobírání podpory.

Sociální ale i psychické problémy bývají u některých veliké. Pro někoho je to veliký zásah do rozpočtu, nejen že si nemůžou dovolit uspokojit základní potřeby, protože podpora, kterou dostanou jim vystačí možná na uhrazení nájmu, pak mají samozřejmě i možnost si požádat o doplatek na bydlení a o hmotnou nouzi, ale ne vždy na to dosáhnou. Ale i tak i když z pohledu státu mají dostatek prostředků a na doplatek na bydlení a hmotnou nouzi nemají nárok, nezaměstnaní mají úplně jiný pocit, přeci jen mají o hodně nižší příjem, než na jaký byli zvyklí. A ne vždy také můžou za to, že se dostali do takovéto situace. Např. do společnosti ve které pracovali nastoupilo nové vedení a dotyčný dostal výpověď z důvodu nadbytečnosti, nebo zrušili jeho pracovní místo, společnost se dostala do potíží tedy do insolvence např., atd. Sociální dopady jsou různé, někdo má rád kulturu, je zvyklý navštěvovat kina, divadla, výstavy, a to i několikrát do týdne, bohužel při ztrátě zaměstnání a pobírání podpory si to nemůže dovolit, ztrácí tím svůj status, svůj standard, na který je zvyklý.

1.4. Dlouhodobá nezaměstnanost a sociální dopady nezaměstnanosti

Dlouhodobě nezaměstnaní bývají většinou lidé, kteří se nechtějí stěhovat do jiného města, nebo nechtějí za práci každý den dojíždět. Žijí např. v regionu, kde není taková nabídka práce, nebo není tolik pracovních míst volných právě v jejich daném oboru. Dlouhodobě nezaměstnaní bývají většinou lidé žijící na vesnici, lidé v předdůchodovém věku, občané s nízkou kvalifikací a imigranti. Dlouhodobá nezaměstnanost má pro člověka velké sociální dopady. Čím déle je člověk bez práce, tím je pro něj těžší si práci opět najít. Může být takovou situací tak deprivovaný, že si práci už ani nehledá, nevěří si, nebo se dostane do takového stádia, že hledá dá se říct jakoukoliv práci, i když třeba kvalifikačně by mohl mít mnohem lepší práci. Co se týče dlouhodobé nezaměstnanosti, není problém jen v tom, že je člověk dlouho bez práce, má sice dostatek času, ale nemůže ho ani nijak efektivně využít, kromě aktivního hledání zaměstnání. Problém je hlavně v tom, že po 6 měsících pobírání podpory v nezaměstnanosti od ÚP, pokud tedy splňoval podmínky a podporu pobíral, již po 6 měsících žádné peníze nepobírá, kromě jiných dávek, na které dosáhl, ale ty mu samozřejmě nepokryjí veškeré nutné výdaje. Člověk se tím může postupně dostávat do finanční tísně, postupně do koloběhu dluhů, tím se pak dostává ještě do větších deprivací. V nejhorším případě to může vše vést i k sociálně patologickým jevům.

Dle Buchtové 2002 (str. 115) „*Vysoké procento nezaměstnanosti má ovšem nežádoucí vliv nejen na jednotlivce, nýbrž i na celou společnost. Takto postiženou společnost provází zvýšený výskyt sociálně patologických jevů, což zjišťujeme spíše nepřímou: zvýšenou konzumací alkoholu, nikotinu a drog (zejména u mladých lidí), vyšší nemocností a rostoucí spotřebou léků, vyšším výskytem sebevražedných pokusů*“.

Sociální dopady nezaměstnanosti dle Krebse 2005 (str. 291) „*vliv na životní úroveň, vliv na rodinu, vliv na strukturaci a vnímání času, vliv na fyzické a psychické zdraví*“.

Vliv na životní úroveň jsem popsala již výše, nezaměstnanost znamená ztrátu příjmu, tedy pokles životní úrovně, může vést k finanční tísně. Pokud je dotyčný nezaměstnaný dlouhodobě, může to vést až k chudobě, ke snížení sociálních kontaktů a k sociálnímu vyloučení.

Vliv na rodinu Dle Krebse 2005 (str. 291) „*Rodinu jako sociální instituci ovlivňuje nezaměstnanost nejen poklesem příjmů, ale i v mnoha dalších ohledech. Vede např. k narušení denních rodinných zvyklostí, mění pozici a autoritu nezaměstnaného v rodině, může rozbít partnerské vztahy, ovlivnit sňatečnost i porodnost (odkládání sňatků i porodů), omezuje sociální kontakty rodiny, často i její výchovnou funkci atd.*“ Z osobní zkušenosti vím, že nezaměstnanost jednoho člena rodiny velice ovlivňuje její chod, ze začátku se tato situace dá zvládnout, pokud jeden ze členů rodiny je zaměstnaný a pobírá plat takový, že je dokáže zajistit, ale takto se to dá zvládnout opravdu maximálně 2-3 měsíce pak už je to neúnosné. Popisuji tu situaci, kdy jeden z rodiny byl nezaměstnaný půl roku a neměl nárok na podporu v nezaměstnanosti. Rodina si najednou nemohla finančně dovolit nic kromě základních potřeb, tedy uhrazení nájmu, nákupu jídla, pohonných hmot, drogerie a maximálně si 2x za měsíc zajít do kina. Tato situace postupně vedla k častějším hádkám, a i z toho důvodu, že nezaměstnaný se postupně čím dál tím více nudil, nedařilo se mu najít zaměstnání, takže postupně i zanevřel na hledání zaměstnání a volný čas zabíjel pozorováním televize a popíjením alkoholu. Nakonec to v této rodině dopadlo dobře a dotyčný si za půl roku práci našel.

Vliv na strukturaci a vnímání času z vlastní zkušenosti můžu uvést, že najednou má člověk takového času a neví co s ním, ne vždy se využívá efektivně. Byla jsem nezaměstnaná po dobu 3 měsíců, kdy tedy již po měsíci jsem měla jisté zaměstnání, ale nastoupit jsem mohla až za 2 měsíce po uvolnění místa. První měsíc jsem čas využívala dá se říct efektivně, tedy tím, že jsem si aktivně hledala zaměstnání, a i jsem si dokonce našla brigádu na první měsíc v nezaměstnanosti. Poté jsem již brigádu neměla a času jsem měla najednou až mnoho. Trávila jsem ho návštěvou kaváren s kamarádkami, pobíháním po obchodech, pokud tedy na to byly finance, ale většinu jsem spíš trávila doma a většinou jen tak se díváním na televizi, pospáváním, spíš jsem se hlavně nudila nedokázala čas trávit nijak efektivně, 3 měsíce již pro mě byly dlouhé až dá se říct neúnosně dlouhé. „Dle Krebse 2005 (str. 291) „*Čas pro nezaměstnané přestává být důležitý, ztrácí svůj obsah a často je naplňován nudou a pasivními nebo i společensky nežádoucími aktivitami (zabíjení času spánkem, neúčelné sledování televize, kriminalita, alkoholismus apod.) Narušení struktury dne je nebezpečné zvláště pro mladistvé, kteří časový režim s pracovními návyky nemají ještě zažitý.*“

Vliv na fyzické a psychické zdraví Dle Buchtové 2002 (str. 130) „*Ztráta zaměstnání a nezaměstnanost mají řadu důsledků jak somatických, tak i psychických. Následný negativní*

dopad na jedince se projeví různě. Zhoršení tělesného zdraví bylo doloženo jak přítomností tělesných příznaků, tak i zvýšeným využíváním zdravotnických služeb nezaměstnanými.“

Dle Krebse 2005 (str. 291) *„Nezaměstnanost je pro mnoho lidí vysoce traumatizující. Znamená i ztrátu sociálního statusu, prestiže, která je spojována s určitými osobními charakteristikami a dispozicemi. Vyvolává v člověku pocity nepotřebnosti, neužitečnosti, i neschopnosti, vede ke ztrátě sebedůvěry. Stres, který z nezaměstnanosti plyne není často bez následků na zdraví jedinců. Výsledky některých průzkumů naznačují, že se změnou míry nezaměstnanosti se často mění i míra onemocnění imunitního, cévního a mozkového i kardiovaskulárního systému a rovněž míra psychických onemocnění a potíží.“* Stres bývá velice důležitým spouštěčem veškerých psychosomatických onemocnění. Každého člověka to samozřejmě ovlivňuje jinak, na někoho stres působí méně a jinému způsobuje zdravotní až psychické potíže.

Veškeré tyto aspekty se prolínají a na každého člověka působí jinak.

1.5. Úřad práce a pomoc v nezaměstnanosti

Při ztrátě zaměstnání je v první řadě nutná evidence na ÚP. Dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, kdo se tedy může stát uchazečem o zaměstnání. Dle zákona č. 435/2004 Sb. *„Uchazečem o zaměstnání může být fyzická osoba, která osobně požádá krajskou pobočku ÚP ČR, v jehož správním obvodu má bydliště o zprostředkování vhodného zaměstnání a splňuje zákonem stanovené podmínky pro zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání. Bydlištěm se rozumí u občana ČR adresa trvalého bydliště na území ČR. U cizince, který je občanem EU nebo rodinným příslušníkem občana ČR, adresa trvalého nebo přechodného pobytu na území ČR a pokud takový pobyt nemá, adresa místa, kde se na území ČR obvykle zdržuje. U cizince, který není občanem EU a ani jeho rodinným příslušníkem a ani příslušníkem občana ČR, adresa místa trvalého pobytu na území ČR. U cizince, který není občanem EU a ani jeho rodinným příslušníkem a ani příslušníkem občana ČR a který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu za účelem výkonu zaměstnání na pracovní pozici vyžadující vysokou kvalifikaci (modrá karta), adresa uvedená jako místo pobytu v agendovém informačním systému cizinců.“*

Dle informací z (portálu MPSV), do evidence uchazečů o zaměstnání nemůže být zařazena osoba, která již zaměstnaná je, nebo je SVČ, společníkem, jednatelem, komanditistou, členem představenstva, nebo správní rady jakékoliv společnosti, atd., a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem přesáhne polovinu minimální mzdy. Členem družstva, pokud vykonává pracovněprávní vztah k družstvu pro družstvo práci, za kterou je družstvem odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční. Dále to jsou ústavní činitelé, nucení správci, prokuristé nebo likvidátoři, a nebo osoba pečující o dítě atd.

A jaká jsou vlastně práva uchazeče o zaměstnání, dle (zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti) „uchazeč o zaměstnání má právo na zprostředkování zaměstnání, tj. na vyhledávání vhodného zaměstnání (vhodné zaměstnání je takové, které zakládá povinnost odvádět pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, jehož délka pracovní doby činí nejméně 80% stanovené týdenní pracovní doby, které je sjednáno na dobu neurčitou, nebo na dobu určitou delší jak 3 měsíců a které odpovídá zdravotní způsobilosti FO a pokud možno jeho kvalifikaci, schopnostem, dosavadní délce doby zaměstnání, možnosti ubytování a dopravní dosažitelnosti zaměstnání), dále má nárok na podporu v nezaměstnanosti, při splnění zákonem stanovených podmínek, na zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání, pokud ji potřebuje, na pracovní rehabilitaci, pokud je osobou se zdravotním postižením.“

Uchazeč o zaměstnání má samozřejmě i povinnosti a to jsou dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti: poskytovat krajské pobočce ÚP potřebnou součinnost při zprostředkování zaměstnání a řídit se jeho pokyny, sdělit krajské pobočce ÚP údaje o svých zdravotních omezeních v rozsahu potřebném pro vyhledání vhodného zaměstnání, podrobit se na žádost ÚP zdravotních vyšetření za účelem posouzení zdravotního stavu a vydání lékařského posudku, pokud žádá o zabezpečení zdravotní rehabilitace, poskytnutí příspěvku na vytvoření chráněného pracovního místa, uvádí zdravotní důvody, které mu brání v plnění povinností uchazeče o zaměstnání nebo v nástupu na rekvalifikaci, nebo pokud jde o posouzení vhodnosti doporučeného zaměstnání z hlediska jeho zdravotní způsobilosti. Dále oznámit krajské pobočce ÚP výkon nekolidujícího zaměstnání bez ohledu na výši měsíčního výdělku nebo odměny při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání nebo nejpozději v den nástupu k výkonu této činnosti, oznámit osobně nebo písemně krajské pobočce ÚP nejpozději do 8 kalendářních dnů změny, které souvisí se zařazením nebo evidencí uchazečů o zaměstnání,

dodržovat režim dočasné neschopnosti uchazeče o zaměstnání plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání z důvodu nemoci nebo úrazu, oznámit důvody pro které dočasně není schopen plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání z důvodu nemoci nebo úrazu, oznámit důvody pro které dočasně není schopen plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, nejpozději v den, kdy mu bylo vydáno potvrzení o dočasné pracovní neschopnosti uchazeče o zaměstnání plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání z důvodu nemoci nebo úrazu nebo v den uskutečnění ošetření/vyšetření, doložit nejpozději do 8 kalendářních dnů ode dne vydání potvrzení o dočasné neschopnosti uchazeče o zaměstnání plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání z důvodu nemoci nebo úrazu nebo potvrzení o ošetření/vyšetření ve zdravotnickém zařízení tyto důvody příslušným potvrzením.

Ukončit evidenci uchazeče o zaměstnání může uchazeč o zaměstnání nebo krajská pobočka ÚP dnem kdy nastala některá ze skutečností bránících zařazení nebo vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání, s výjimkou skutečností – uchazeč o zaměstnání je uznán dočasně neschopným práce, pobírá peněžitou pomoc v mateřství v době před porodem a 6 týdnů po porodu; a to na základě osobního nebo písemného oznámení uchazeče o zaměstnání, nástupu do zaměstnání a to musí uchazeč oznámit nejdéle do 8 kalendářních dnů, doručení písemné žádosti o ukončení vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání, nástupu výkonu trestu odnětí svobody, nástupu výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, následujícím pod ní úmrtí uchazeče o zaměstnání nebo dnem následujícím po prohlášení uchazeče o zaměstnání za mrtvého, následujícím po uplynutí 6 měsíců ode dne vzetí uchazeče o zaměstnání do vazby, atd, a dále také zrušením platnosti modré karty.

Uchazeč o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání může být také z evidence vyřazen, a to v případě, pokud neplní nějakou ze svých povinností, které jsou výše uvedeny. Dále také může být vyřazen z evidence, pokud odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání, odmítne nastoupit na dohodnutou rekvalifikaci nebo neplní povinnosti související s rekvalifikací, odmítne nabídku na rekvalifikaci, neposkytne součinnost při vypracování individuálního akčního plánu, jeho aktualizaci nebo vyhodnocování anebo neplní podmínky v něm stanovené, odmítne se podrobit vyšetření svého zdravotního stavu, psychologickému vyšetření, maří součinnost s úřadem práce.

Kdy má uchazeč nárok na podporu v nezaměstnanosti a kdy naopak nemá na podporu nárok. Nárok na podporu v nezaměstnanosti má uchazeč, který získal v rozhodném období

zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců (dále jen „předchozí zaměstnání“) – tuto podmínku lze splnit i započtením náhradní doby zaměstnání, požádal krajskou pobočku ÚP, u které je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti, ke dni, k němuž má být podpora v nezaměstnanosti přiznána, není poživatelem starobního důchodu. Nárok na podporu v nezaměstnanosti nemá uchazeč o zaměstnání, se kterým byl v době posledních 6 měsíců před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání zaměstnavatelem skončen pracovněprávní vztah z důvodu porušení jiné povinnosti zaměstnance zvláště hrubým způsobem (porušení dodržování stanoveného režimu dočasně práce neschopného pojištěnce), kterému vznikl nárok na výsluhový příspěvek a tento příspěvek je vyšší než podpora v nezaměstnanosti. Pokud je tento příspěvek nižší, náleží mu podpora v nezaměstnanosti ve výši odpovídající rozdílu mezi podporou v nezaměstnanosti a příspěvkem. Dále nemá nárok uchazeč, který ke dni, k němuž má být podpora v nezaměstnanosti přiznána, je v právním vztahu vzniklém k výkonu nekolidujícího zaměstnání.

Rozhodným obdobím pro posuzování nároků na podporu v nezaměstnanosti jsou poslední 2 roky před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání.

Podpora v nezaměstnanosti náleží uchazeči o zaměstnání při splnění stanovených podmínek ode dne podání písemné žádosti o podporu v nezaměstnanosti nebo ode dne následujícího po skončení zaměstnání, pokud uchazeč o zaměstnání požádá o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti nejpozději do 3 pracovních dnů po skončení tohoto zaměstnání nebo činnosti považovaných za náhradní doby zaměstnání.

Skutečnosti rozhodné pro přiznání a poskytování podpory v nezaměstnanosti je uchazeč o zaměstnání povinen doložit.

Podpůrčí doba pro poskytování podpory v nezaměstnanosti činí u uchazeče o zaměstnání, kterému je ke dni podání žádosti o podporu v nezaměstnanosti

- a) do 50 let věku 5 měsíců
- b) nad 50 do 55 let věku 8 měsíců
- c) nad 55 let věku 11 měsíců

Uchazeči o zaměstnání se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje po dobu poskytování starobního důchodu, poskytování dávek nemocenského pojištění, vazby, nekolidující zaměstnání, poskytování podpory při rekvalifikaci, po kterou uchazeči o zaměstnání přísluší podle jiných právních předpisů odstupné, odbytné nebo odchodné. Tato doba se určí podle příslušného násobku průměrného měsíčního výdělku nebo měsíčního služebního příjmu. K případného navýšení vyplývajícimu z kolektivní smlouvy nebo z vnitřního přepisu se nepřihlíží dle (MPSV, portal MPSV)

1.6. Aktivní politika zaměstnanosti (APZ)

Dle (zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti) *„je jedním ze základních cílů hospodářské a sociální politiky státu dosažení plné produktivní, a svobodně zvolené zaměstnanosti. Právo na zaměstnání bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, členství v politických stranách nebo příslušnost k politickým hnutím, národnost, etnický nebo sociální původ, majetek, zdravotní stav nebo věk je jedním ze základních práv občana.“*

Dle zákona (č. 435/2004 o zaměstnanosti): *„Státní politika zaměstnanosti usiluje o dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách, o produktivní využití zdrojů pracovních sil, o zabezpečení práva občanů na zaměstnání“.*

Dle (zákona č. 435/2004 o zaměstnanosti): *„Státní správu v oblasti státní politiky zaměstnanosti v ČR vykonávají MPSV a ÚP ČR.“*

Dle informace (MPSV, portal MPSV), Státní politika zaměstnanosti také podporuje zřizování nových pracovních míst a to tím, že poskytuje příspěvky zaměstnavatelům při zaměstnávání uchazečů o zaměstnání, i uchazečům samotným. Jsou to tato následující opatření aktivní politiky zaměstnanosti (dále už jen APZ)

- rekvalifikace
- investiční pobídky
- veřejně prospěšné práce

- společensky účelná pracovní místa
- příspěvek na zapracování
- příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

Součástí APZ je samozřejmě i poradenství poskytování ÚP ČR. Příspěvky, které jsou poskytovány v rámci APZ, určené na zahájení podnikání, na vytváření nových pracovních míst nebo vyhrazování stávajících jsou poskytovány ÚP na základě dohody a to v případě, že uchazeči o zaměstnání nelze jiným způsobem zajistit pracovní místo, neboli uplatnění. Uchazeč o zaměstnání tedy nastoupí na dané pracovní místo až po uzavření výše zmíněné dohody. Dohoda může být uzavřena, pokud žadatel nemá zachyceny v evidenci žádné daňové nedoplatky, nedluží na pojistném a na penále na veřejné zdravotnictví nebo na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud tyto dluhy nehradí prostřednictvím splátkového kalendáře. Žadatel může buď potvrzení o bezdlužnosti doložit sám nebo ho ÚP může pověřit, aby si sám od příslušných institucí vyžádal potvrzení o bezdlužnosti.

1.6.1. Společensky účelná pracovní místa

Ve své práci se zaměřím na konkrétní APZ, a to jsou společensky účelná pracovní místa (dále už jen SÚPM). Cílem poskytnutí příspěvku na zřízení nebo vyhrazení SÚPM je snížení nezaměstnanosti v daném regionu, jde hlavně o to obsadit místa uchazeči o zaměstnání, kterým nelze jiným způsobem zajistit pracovní místo, včetně zahájení SVČ uchazečem. Většinou je to dáno nízkým stavem nabídky volných pracovních míst jak z hlediska profesního, tak i územního. SÚPM je tedy pracovní místo, které zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje pouze na základě písemné dohody s ÚP na sjednanou dobu a je určeno k obsazení osobám, kteří jsou v tu dobu uchazeči o zaměstnání evidovanými na ÚP a nelze jim jiným způsobem najít uplatnění. Na příspěvek k úhradě nákladů není právní nárok, ÚP jej může poskytnout pouze ve formě návratného příspěvku, příspěvku na úhradu úroků z úvěrů, jiného účelově určeného příspěvku, částečné nebo plné úhrady vyplacených mzdových nákladů, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a

pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Příspěvek se poskytuje maximálně na dobu 12 měsíců.

Příspěvek je tedy určen pro ty, kteří jsou nezaměstnaní a svojí situaci chtějí řešit podnikáním. Tedy může v dohodě s ÚP zřídit SÚPM sám pro sebe. Žadatel musí SVČ dle dohody s ÚP vykonávat minimálně rok až dva, při nedodržení dohody a ukončení SVČ by musel poměrnou část příspěvku vrátit.

Při rozhodování v případě příspěvku na podnikání přihlíží úřad práce zejména k míře nezaměstnanosti v místě vzniku nového pracovního místa, ke kvalitě podnikatelského záměru, který předkládá současně s žádostí na ÚP (formulář v příloze 1), k nákladům souvisejícím se zřízením nových míst. O použití příspěvku uzavírá úřad práce s uchazečem dohodu.

Uchazeč o zaměstnání, který požádá o příspěvek na SÚPM také musí projít rekvalifikačním kurzem pro začínající podnikatele.

Výše příspěvku na podnikání není pevně stanovena a rozhoduje o ni speciální komise. Příspěvek má však svou maximální výši, a to 6násobek průměrné mzdy, tj. 163320 Kč (latí pro 3. čtvrtletí roku 2019). aktuální průměrná mzda je 27 220 Kč.

Dle (Vybíralové 2017) je několik lidí, kteří obdrželi příspěvek na SÚPM a do roka svoji živnost ukončili. Jedním z důvodů má být to, že ÚP ČR dle informací idnes.cz nesleduje, kolik příjemců dotace skutečně podnikat vydrží, a kolik z nich se vrací zpět mezi zájemce o práci. Dle článku to tehdy měla potvrdit i tehdejší mluvčí ÚP ČR, tedy měla potvrdit, to, že *„ÚP nevyužívá žádný nástroj ke sledování návratu tímto příspěvkem podpořených uchazečů o zaměstnání zpět do evidence“*.

Dle (Vybíralové 2017) ÚP ČR od doby, kdy byl spuštěn MPSV program „Zaměstnej se sám, buď OSVČ“, tedy od roku 2012 do června 2017 podpořil skoro 12 tisíc nezaměstnaných. Během šesti let rozdělil přes 613 milionů. Příjemci průměrně dostávali mezi 40 až 80 tisíci korunami, výše příspěvku se mohla dle regionu lišit.

Dle dat krajské pobočky ÚP v ČB bylo v roce 2014 na základě dohod o vyhrazení o vyhrazení SÚPM v Jihočeském kraji vytvořeno 3 183 pracovních míst a na nich umístěn stejný počet uchazečů. V roce 2013 to bylo 1 530 pracovních míst. Snahou ÚP bylo finančně podporovat pracovní místa a obsadit je tak dlouhodobě nezaměstnanými uchazeči o zaměstnání.

Dle (Kratochvílové 2014) „Byla v rámci tohoto nástroje pozornost zaměřena zejména na uchazeče znevýhodněné na trhu práce, kteří potřebují zvláštní pomoc při zprostředkování zaměstnání. Z celkového počtu uchazečů podpořených tímto nástrojem tvořili uchazeči dlouhodobě evidovaní 71 % (celkem 2 268 umístěných osob), uchazeči ve věku nad 50 let 35 % (celkem 1 093 umístěných), uchazeči-absolventi bez dosavadní praxe ve věku do 30 let 13 % (celkem 413 umístěných) a osoby zdravotně postižené 8,5 % (tj. 272 osob). Stejně tak mezi podpořené osoby tímto nástrojem patřili uchazeči o zaměstnání ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí“

Dále dle (Kratochvílové 2014) „V roce 2014 bylo finančně podpořeno zřízení 107 nových pracovních míst pro výkon samostatné výdělečné činnosti pro uchazeče o zaměstnání z evidence úřadu práce, loni to bylo 160 míst. Menší zájem o zahájení SVČ ve sledovaném roce lze do jisté míry vysvětlit vyšší poptávkou zaměstnavatelů po nových zaměstnancích a s tím souvisejícími většími možnostmi při poskytování příspěvků na vyhrazená SÚPM. Uchazeči častěji volili zaměstnání před zahájením vlastního podnikání. Příspěvek na zahájení SVČ byl poskytován uchazečům převážně po jejich pětiměsíční evidenci na úřadu práce, tj. poté, co jim nebylo možno ze strany úřadu práce zprostředkovat vhodné zaměstnání. Z celkového počtu uchazečů, kteří se rozhodli pro zahájení samostatné výdělečné činnosti s příspěvkem od úřadu práce, byli 3 osobami se zdravotním postižením (tj. 2,8 % ze všech osob podpořených tímto nástrojem)“

ÚP podporoval zřízení nových pracovních míst pro výkon SVČ pro uchazeče o zaměstnání jak ve výrobě, tak i v službách. Hlavně tedy v oblasti služeb, tam byli podporovány zejména masérské a rekondiční služby, kosmetické služby, kadeřnické a holičské služby. Dále také bylo podporována oblast obchodu, a to poskytováním služeb pro zemědělství a lesnictví, hostinských a IT služeb. V oblasti výbory šlo hlavně o auto servis, stavebnictví, sklenářství, instalatérství a topenářství, zpracování dřeva atd.

2. Cíl práce a hypotézy

2.1. Cíl práce

Cílem práce bylo sociální práci ÚP s klienty, kteří uvažují se zahájením podnikání u osob, které získali příspěvek od ÚP ČR v regionu České Budějovice.

2.2. Hypotézy

1. Většina osob, které obdrželi příspěvek od ÚP pro začínající podnikatele, podniká i po skončení stanovené lhůty dvou let
2. Převažuje zájem uchazečů o zaměstnání o podnikání v nevýrobních činnostech.

3. Metodika

V rámci výzkumu byla využita sekundární analýza dat a proveden výzkum metodou dotazování, technikou dotazníků. Předpokládaný soubor bude činit 300 respondentů. Respondenti byli vybráni za pomoci ÚP, který vede evidenci osob, které byly příjemci příspěvku na SVČ.

4. Výsledky

V dotazníku jsem se ptala na tyto otázky (dotazník v příloze 2):

- 1) Pohlaví
- 2) Věk, ve kterém jste začal/a podnikat?
- 3) Jak dlouho jste byl/a evidován/a na ÚP?
- 4) Odvětví, ve kterém jste pracoval/a před evidencí na ÚP:
- 5) Důvod, proč jste začal/a podnikat?– lze zaškrtnout i více možností
- 6) Nejvyšší dosažené vzdělání?
- 7) Ve kterém roce jste zahájil/a svou podnikatelskou činnost?
- 8) Kde jste se dozvěděl/a o možnosti získání příspěvku?
- 9) V jakém předmětu/ oboru podnikáte, příp. jste podnikal/a?
- 10) Stále provozujete samostatně výdělečnou činnost, na kterou jste získal/a příspěvek?
- 10a) Pokud jste ukončil/a samostatně výdělečnou činnost, prosím uveďte důvod ukončení a po jaké době jste SVČ ukončil/a.
- 11) Zřídil/a jste ve své firmě pracovní místo?
- 11a) Pokud jste zřídil/a pracovní místo, napište, zda bylo místo obsazené osobou bez zaměstnání z evidence ÚP.
- 12) Jak zpětně hodnotíte příspěvek od ÚP, pomohl Vám při podnikání?
- 13) Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a NE, napište k tomu své vyjádření:
- 14) Byl by příspěvek od ÚP pro Vás více motivační, kdyby se poskytoval ve výši 100% předpokládaných nákladů na zřízení pracovního místa?
- 15) Další volné vyjádření k Vašemu podnikání:

1 (vyhodnocení výsledků - v příloze 3)

pohlaví	muž	3
	žena	0
věk	18-25	0
	26-35	2
	36-45	3
	46-55	0
	56-65	0
délka evidování na ÚP	méně jak 6 měsíců	0
	6 - 12 měsíců	3
	více jak 12 měsíců	0
odvětví ve kterém pracovali	administrativa	1
	pohostinství	
	stavebnictví	
	peněžnictví a pojišťovnictví	
	zdravotnictví a sociální péče	
	jiné, a jaké	zámečnictví 1
		obchod 1
důvod podnikání	vyřešit svou nezaměstnanost	1
	zabezpečit sebe a svou rodinu	3
	zvýšit svou životní úroveň	1
	nebýt závislý na zaměstnavateli	2
	splnit si svůj sen	0
	jiný, a jaký	0

nejvyšší dosažené vzdělání	základní	0
	střední odborné bez maturity	1
	střední odborné s maturitou	2
	vysokoškolské	0
rok kdy začali podnikat	2014	1
	2015	1
	2016	1
kde se dozvěděli o možnosti příspěvku	na ÚP	3
	od přátel	1
	na portálu MPSV	0
	z médií	0
	z internetu	0
	ze sociálních sítí	0
	z jiného zdroje, a z jakého	0
obor ve kterém podnikají	úklidový servis a montážní práce	1
	zemní práce a zemědělství	1
	obchod, marketing	1
stále provozují SVČ	ANO	3
	NE	0
zřídili jste ve své firmě pracovní místo	ANO	1
	NE	2
bylo pracovní místo obsazené osobou bez zaměstnání z evidence ÚP?	ANO	0
	NE	1

Byl by pro vás příspěvek více motivační, kdyby byl ve výši 100% předpokládaných nákladů?	ANO	1
	NE	0
	NEVÍM	2

Všichni, co nám odpověděli byli muži, 2 ze tří začali podnikat ve věku 26 – 35 let, jeden ze tří ve věku 36 – 45 let. Všichni byli na ÚP před začátkem podnikání evidováni stejnou dobu a to 6- 12 měsíců. Každý z nich před evidencí na ÚP pracoval v jiném odvětví, první v administrativě, druhý v zámečnictví a třetí v obchodě. Všichni tři se shodují v jednom důvodu, kvůli kterému začali podnikat, a to je zabezpečit sebe a svou rodinu, dva ze tří se shodují v tom, že začali podnikat z toho důvodu, že nechtěli být závislí na zaměstnavateli, poté k tomu přidali ještě další důvody a to, že chtěli vyřešit svou nezaměstnanost a zvýšit svou životní úroveň. Dva ze tří mají stejné dosažené vzdělání, a to střední odborné s maturitou, třetí má střední odborné vzdělání bez maturity. Každý začal podnikat v jiném roce, jeden v roce 2014, druhý v roce 2015 a třetí v roce 2016. O možnosti získání příspěvku se dva ze tří dozvěděli od ÚP, třetí od ÚP a od přátel. Každý z nich podniká v jiném oboru, jeden provozuje úklidový servis a montážní práce, druhý zemní práce a zemědělství a třetí obchod a marketing. Všichni tři stále podnikají. Pouze jeden z nich zřídil ve své firmě pracovní místo, osoba, které zřídil pracovní místo nebyla nezaměstnaná a nebyla vedena na ÚP. Všem třem příspěvek od ÚP pomohl při podnikání. Pro jednoho z nich by byl motivační, kdyby se poskytoval ve výši 100 % předpokládaných nákladů na zřízení pracovního místa. Jeden ze tří uvažuje o ukončení činnosti, dle dotazovaného v oboru obchodu a marketingu nebyla pro něj dobrá volba dle něj je to „boj o přežití“, dle něj se drobní podnikatelé v této době nemají možnost udržet. Další dva jsou se svým podnikáním spokojeni, neměnili by a do zaměstnaneckého poměru nemají zájem se vrátit.

5. Diskuse

Dle našeho výzkumu jsou předpokládané hypotézy potvrzeny

1. Většina osob, které obdrželi příspěvek od ÚP pro začínající podnikatele, podniká i po skončení stanovené lhůty dvou let.

Můžu zhodnotit dle výsledků výzkumu, že ti, kteří obdrželi příspěvek od ÚP pro začínající podnikatele, podniká i po skončení stanovené lhůty dvou let a nehodlají se ani nadále vrátit do zaměstnaneckého poměru, s podnikáním jsou spokojeni, příspěvek jim pomohl se osamostatnit, postarat se o rodinu a zlepšit svoji finanční situaci.

2. Převažuje zájem uchazečů o zaměstnání o podnikání v nevýrobních činnostech.

Dle zodpovězených dotazníků převažuje zájem o podnikání v nevýrobních činnostech většinou se jedná o obchod a marketing, nebo o podnikání v oblasti služeb.

Výsledky výzkumu prokázali, že příspěvek od ÚP má smysl, pomáhá nezaměstnaným postavit se znovu na nohy, osamostatnit se, být pánem svého času, nebýt závislý na zaměstnavateli. Příspěvek nijak nezneužili a podnikání se nadále a s radostí věnují. Může to být i věkem, ani jednomu z nich nebylo méně jak 26 let, když začali podnikat, čerství absolventi škol také nebyli, jelikož mají střední vzdělání.

Sociální práce ÚP s klienty je také podle mě v pořádku, všichni se o možnosti příspěvku dozvěděli právě od ÚP. Příspěvek všem vyhovoval, kromě jednoho respondenta by nechtěli, aby výše příspěvku pokrývala 100% předpokládaných nákladů na zřízení SÚPM. Dle jejich vyjádření jim příspěvek a ÚP velice pomohl a jsou rádi, že mohli začít podnikat, hodně jim to změnilo život, a kromě jednoho respondenta by se už do zaměstnaneckého poměru nevrátili.

Jsou rádi, že tuto příležitost dostali, že tu taková možnost existuje. Sami by třeba ani bez příspěvku od ÚP nedokázali začít podnikat, neměli by potřebné finance, kdyby jim tuto možnost ÚP nenabídl, ani by je nenapadlo, že by podnikat mohli, i kdyby měli sami potřebné finance a informace k založení podnikání.

Takže co se týče článku, který jsem uvedla v teoretické části můžeme uvést, že tyto výsledky článku neodpovídají. V daném článku příspěvek od ÚP ro začínající podnikatele odsuzovali, nevěřili tomu, že by někdo z těchto uchazečů o zaměstnání mohl podnikat déle jak jeden rok. My tu potvrzeno máme, že to možné je. Na různých stránkách na internetu jsou i příklady ze života, kdy to takto začínajícím podnikatelům/podnikatelkám vyšlo a změnilo jim to život. Mají víc času na sebe, na rodinu, nejsou vázáni pevnou pracovní dobou, a to je si myslím v této uspěchané době velice důležité, mít čas i na sebe a na rodinu a dělat to co člověka baví.

Osobně znám bývalou klientku ÚP, která se pomocí příspěvku pro začínající podnikatele rozhodla sama podnikat. Podnikat začala po skončení rodičovské dovolené právě z toho důvodu, že se chtěla osamostatnit, mít čas na svoji rodinu, předešlé zaměstnání měla 150 km, jelikož se v době rodičovské dovolené přestěhovala, i proto se do práce nemohla vrátit a nedařilo se jí v daném regionu, do kterého se přestěhovala najít vhodné zaměstnání. Proto se rozhodla za pomoci ÚP začít podnikat. Změnilo jí to život, jí osobně příspěvek hodně pomohl a nyní radí i prostřednictvím svého blogu, jak se osamostatnit a jak si díky příspěvku od ÚP změnit život. Její rady jsou určeny především ženám na rodičovské dovolené, které se chtějí po skončení RD věnovat rodině a přitom mít stálý příjem a nemuset trávit spoustu času dojížděním do zaměstnání, trávit v práci dobu, který zabere většinu dne, tedy minimálně 8,5 hodiny denní pracovní doby a upřímně, je málo prací, kde opravdu lidé tráví pouze 8,5 hodiny denně, většinou musí být v práci přes čas dokud danou práci nedokončí atd., a to prostě s dětmi nejde, matky na druhé straně tlačí přesná hodina, do kdy musí své děti vyzvednout ze školky, ze školy, odvést je na kroužek a samozřejmě s nimi chtějí taky trávit odpoledne a nezanedbávat je tím, že musí většinu dne trávit v zaměstnání. Proto se snaží většina žen po RD osamostatnit a začít podnikat. Většina z nich s podnikáním začíná už právě na RD ať už je to z důvodu nedostatečných financí, nebo chtějí i jinak efektivněji využívat svůj čas a zkouší různé projekty.

Samozřejmě s podnikáním nezačínají pouze ženy na RD, jak nám vyšlo z výzkumu tady to byli hlavně muži, kdo využili příspěvek pro začínající podnikatele.

6. Závěr

Prozkoumat tuto problematiku bylo docela obtížné už jen proto, že se nevrátilo tolik odpovědí na dotazníky, jak jsem čekala. Bylo tedy těžké odpovědi porovnávat a vyhodnotit kvalitní výsledek. Cílem mé práce bylo zmapovat sociální práci ÚP s klienty, kteří uvažují se zahájením podnikání u osob, které získali příspěvek od ÚP v regionu okresu ČR. Z výsledků, a i z osobních zkušeností mých známých se dá potvrdit, že sociální práce ÚP s klienty je kvalitní, díky ÚP se uchazeči o zaměstnání dozvěděli o možnosti příspěvku pro začínající podnikatele a s tou pomocí podnikat začali a podnikají do dnes. Z výsledků je patrné, že se ÚP snaží snižovat nezaměstnanost a pokud není možné najít pro uchazeče o zaměstnání vhodné pracovní místo, nabízí jim i jiné možnosti a jednou z nich je právě příspěvek pro začínající podnikatele, tedy příspěvek pro SÚPM.

Dle předpokládaných hypotéz

1. Většina osob, které obdrželi příspěvek od ÚP pro začínající podnikatele, podniká i po skončení stanovené lhůty dvou let
2. Převažuje zájem uchazečů o zaměstnání o podnikání v nevýrobních činnostech

Můžu zhodnotit dle výsledků výzkumu, že ti, kteří obdrželi příspěvek od ÚP pro začínající podnikatele, podniká i po skončení stanovené lhůty dvou let a nehodlají se ani nadále vrátit do zaměstnaneckého poměru, s podnikáním jsou spokojeni, příspěvek jim pomohl se osamostatnit, postarat se o rodinu a zlepšit svoji finanční situaci.

Dle zodpovězených dotazníků převažuje zájem o podnikání v nevýrobních činnostech většinou se jedná o obchod a marketing, nebo o podnikání v oblasti služeb.

Dle mého názoru je škoda, že ÚP nijak nesleduje, nebo spíš nemá metodicky dané sledovat to, jestli ti, co dostali příspěvek pro začínající podnikatele, podnikají i nadále, nebo pokud ukončili svoji činnost, tak proč a po jak dlouhé době. Myslím, že zpětná vazba by byla pro ÚP velice důležitá, aby zhodnotili, jestli tento příspěvek uchazečům o zaměstnání opravdu pomáhá, jestli to není zbytečné vynakládání finančních prostředků, což tedy jsme si ve výzkumu potvrdili, že zbytečné vynakládání finančních prostředků to není a příspěvek uchazečům pomáhá nejen s podnikáním ale s celkovými užitky z podnikání. Ale i tak by bylo dobré, kdyby měl ÚP přehled.

Na závěr si myslím, že podporovat takto začínající podnikatele je skvělé, v ČR je spousta lidí, kteří by rádi začali podnikat a neví jak, nebo nemají prostředky k založení podnikání, nebo tu jsou pak ti, pro které hlavně je příspěvek určen, a to jsou nezaměstnaní, pro které se nedaří najít vhodné pracovní uplatnění. Řešit nezaměstnanost tímto způsobem si myslím, je velice efektivní.

7. Seznam informačních zdrojů

- 1) BROŽOVÁ Dagmar, *Společenské souvislosti trhu práce*, 1. vydání, SLON, Praha 2003, ISBN 80-86429-16-4
- 2) BROŽOVÁ, D., *Kapitoly z ekonomie trhů práce*, 1. vydání 2006, VŠE,
- 3) BUBONYA, M., COBB-CLARK, D.A., RIBAR, D.C., *The reciprocal relationship between depressive symptoms and employment status*, 2019, *Economics and Human Biology*, 35, pp. 96 - 106
- 4) BUCHTOVÁ Božena a kolektiv, *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*, Grada Publishing a.s., Vydání 1., 2002, ISBN 80-247-9006-8
- 5) BURDA, CZESANÁ V., COUFALÍK V., *Lidské zdroje v ČR 2003*, MPSV
- 6) CAPEHART, K.W., *What's the natural rate of unemployment? Answers from forecasters*, 2019, *International Review of Applied Economics*, 33 (5), pp. 712-732
- 7) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ze zdroje: www.czso.cz
- 8) HANZLÍKOVÁ O., PAUKNEROVÁ D., SOUŠKOVÁ M., *Jak uspět v prvním zaměstnání*, 1. vydání, Praha 2001, Grada, ISBN 80-247-0121-9
- 9) HORA O, VYHLÍDAL J., SYROVÁTKA T, SUCHANEC M., *Metodika „Nové postupy pro zapracování a využití databáze nezaměstnaných k hodnocení programů APZ a dalších opatřeních k začlenění na trhu práce*, VÚPSV, 2015, ze zdroje: http://www.mpsv.cz/files/clanky/24462/Nove_postupy.pdf
- 10) INNES James, *Pracovní pohovor: Jak se připravit a vést váš nejlepší pohovor v životě*, Dobrovský s.r.o., 2017, ISBN 978-80-7392-717-4
- 11) JÍROVÁ H., *Trh práce a politika zaměstnanosti*, 1. vydání, VŠE, 1999, ISBN 80-7079-635-9
- 12) KRATOCHVÍLOVÁ M., *Analýza stavu a vývoje trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2014*, <https://portal.mpsv.cz>
- 13) KREBS Vojtěch a kolektiv, *Sociální politika*, 3. vydání, Praha, ASPI, 2005, ISBN 80-7357-050-5
- 14) KRUG, G., DRASCH, K., JUNGBAUER-GANS, M., *The social stigma of unemployment: consequences of stigma consciousness on job search attitudes, behaviour and success*, 2019, *Journal for Labour Market Research*, 53 (1), 11
- 15) MAREŠ Petr, *Nezaměstnanost jak sociální problém*, 1. vydání, Sociologické nakladatelství, Praha 1994, ISBN 80-901424-9-4

- 16) MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, *Aktivní politika zaměstnanosti*, ze zdroje: <https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>
- 17) MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, *Evropská strategie zaměstnanosti v ČR, Právní předpisy o zaměstnanosti*
- 18) MPSV, *Národní plán zaměstnanosti ČR*, ze zdroje: http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/narodni_akcni_plan/narodniplan1999/narodniplanzamest
- 19) MPSV, *Obecně o Evropském sociálním fondu v ČR*, ze zdroje: http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/lbk/evropsky_socialni_fond
- 20) MPSV, *Podpora zaměstnanosti*, ze zdroje: http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/podpora_zamest
- 21) MPSV, *Práce a sociální politika, článek: Proaktivní komunikace s firmami pomáhá sladit nabídku a poptávku na pracovním trhu*, ze zdroje: http://www.mpsv.cz/files/clanky/31177/Prace_socpol_07_17.pdf
- 22) MPSV, *Program záruky pro mládež*, ze zdroje: <http://www.mpsv.cz/cs/16867>
- 23) MPSV, *Statistická ročenka trhu práce v ČR 2016*, Praha 2017, ze zdroje: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/30449/rocenka1-128.pdf>
- 24) MPSV, *Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2015*, ze zdroje: http://www.mpsv.cz/files/clanky/28270/Statisticka_roc_z_oblasti_prace_a_SZ_2015.pdf
- 25) NÁRODNÍ VZDĚLÁVACÍ FOND, *Sledování krátkodobých trendů v poptávce po pracovní síle, Hlavní zjištění a doporučení*, ze zdroje: http://www.mpsv.cz/files/clanky/13229/Souhrnna_studie_FINAL_21.12.10.pdf
- 26) POTUČEK M., *Sociální politika*, 1. vydání, Praha SLON, 1995, ISBN 80-85850-01-X
- 27) SORIĆ, P., LOLIĆ, I., CLAVIERA, O., MONTE, E., TORRA, S., *Unemployment expectations: A socio-demographic analysis of the effect of news*, 2019, Labour Economics, 60, pp. 64 – 74
- 28) TAČR, *Metodika poradenského procesu realizovaného s uchazeči o zaměstnání na ÚP ČR*, 2013, ze zdroje: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/17171/Metodika-poradenskeho-procesu.pdf>
- 29) TOMEŠ Igor, *Úvod do teorie a metodologie Sociální politiky*, 1. Vydání, Praha, Portál, 2010, ISBN 978-80-7367-680-3
- 30) Vyhláška č. 176/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o akreditaci vzdělávacího programu, organizace vzdělávání v rekvalifikačním zařízení a způsob jeho ukončení
- 31) Vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
- 32) Vyhláška č. 519/2004 Sb., o rekvalifikaci uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání a o rekvalifikaci zaměstnanců
- 33) VYROUBALOVÁ M., *Půl miliardy udělalo z nezaměstnaných podnikatele. Jestli vydrželi stát neví*, ze zdroje: <https://www.idnes.cz>, 28. 11. 2017

- 34) YU, W.-H., SUN, S., *Race-ethnicity, class, and unemployment dynamics: Do macroeconomic shifts alter existing disadvantages?*, 2019, *Research in Social Stratification and Mobility*, 63, 100422
- 35) Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
- 36) Zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

8. Přílohy

1. Formulář – Žádost o příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti
2. Dotazník
3. Tabulka vyhodnocení výsledků výzkumu

9. Seznam použitých zkratk

MPSV	– Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
ÚP	– úřad práce
ÚP ČR	– Úřad práce České republiky
FO	– fyzická osoba
SÚPM	– společensky účelné pracovní místo
APZ	– aktivní politika zaměstnanosti
MV	- Ministerstvo vnitra České republiky
SVČ	- samostatně výdělečná činnost
OSVČ	- osoba samostatně výdělečně činná
RD	- rodičovská dovolená
ČB	- České Budějovice

Úřad práce ČR

SÚPM vyhrazené

Pracoviště Úřadu práce ČR:

Registrační číslo Úřadu práce ČR:

S 15

Žádost o příspěvek na vyhrazení společensky účelného pracovního místa pro uchazeče o zaměstnání

§ 113 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
§ 26 vyhlášky č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb.,
o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

A. Identifikační údaje žadatele, právní forma a předmět podnikání nebo činnosti:

Název žadatele ¹⁾ :	
IČ:	Rodné číslo ²⁾ :
Právní forma žadatele ³⁾ :	
Předmět podnikání nebo činnosti ⁴⁾ :	

Adresa sídla:

Obec:	Část obce:		
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.:	PSČ:
Telefon:	ID datové schránky*:		
E-mail:			

* je-li zřízena

B. Adresa pro doručování⁵⁾:

Obec:	Část obce:		
Ulice:	Č. p.:	Č. orient.:	PSČ:

¹⁾ Vypíšte název žadatele uvedený např. ve veřejném rejstříku nebo zřizovací listině, popř. jméno a příjmení; je-li žadatelem fyzická osoba podnikající pod svým jménem a příjmením.

²⁾ Vypíšte jen v případě, je-li žadatelem fyzická osoba.

³⁾ Vypíšte právní formu žadatele, například akciová společnost, církevní organizace, družstvo, fyzická osoba, podnikající fyzická osoba, komanditní společnost, kraj, nadace, obec, obecně prospěšná společnost, příspěvková organizace, spolek, společnost s ručením omezeným, veřejná obchodní společnost.

⁴⁾ Uveďte předmět podnikání nebo činnosti vztahující se k druhu práce (profesi) vyhrazeného pracovního místa.

⁵⁾ Nevypíšte, je-li shodná s adresou sídla.

Vážená paní, vážený pane,

2.

dovolte mi Vás oslovit s prosbou o vyplnění dotazníku, který slouží ke zjištění, jak Vám byl užitečný příspěvek od Úřadu práce ČR (dále jen ÚP) na zřízení společensky účelného pracovního místa uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti.

Dotazník je anonymní, všechny Vámi poskytnuté údaje využijeme jen jako podklad pro zpracování bakalářské práce.

Za Vaši ochotu a čas strávený při vyplňování dotazníku předem děkuji.

1) Pohlaví

- a) žena
- b) muž

2) Věk, ve kterém jste začal/a podnikat?

- a) 18 - 25
- b) 26 - 35
- c) 36 - 45
- d) 46 - 55
- e) 56 – 65

3) Jak dlouho jste byl/a evidován/a na ÚP?

- a) méně jak 6 měsíců
- b) 6 - 12 měsíců
- c) více jak 12 měsíců

4) Odvětví, ve kterém jste pracoval/a před evidencí na ÚP:

- a) administrativa
- b) pohostinství
- c) stavebnictví
- d) peněžnictví a pojišťovnictví
- e) zdravotnictví a sociální péče
- f) jiné, a jaké .....

5) Důvod, proč jste začal/a podnikat?– lze zaškrtnout i více možností

- a) vyřešit svou nezaměstnanost
- b) zabezpečit sebe a svou rodinu
- c) zvýšit svou životní úroveň
- d) nebýt závislý na zaměstnavateli
- e) splnit si svůj sen
- f) jiný, a jaký .....

6) Nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) základní
- b) střední odborné bez maturity
- c) střední odborné s maturitou
- d) vysokoškolské

7) Ve kterém roce jste zahájil/a svou podnikatelskou činnost?

.....

8) Kde jste se dozvěděl/a o možnosti získání příspěvku?

a) na ÚP

b) od přátel

c) na portálu MPSV

d) z médií

e) z internetu

f) ze sociálních sítí

g) z jiného zdroje, a z jakého

.....

.....

9) V jakém předmětu/ oboru podnikáte, příp. jste podnikal/a?

.....

...

10) Stále provozujete samostatně výdělečnou činnost, na kterou jste získal/a příspěvek?

a) ANO

b) NE

10a) Pokud jste ukončil/a samostatně výdělečnou činnost, prosím uveďte důvod ukončení a po jaké době jste SVČ ukončil/a.

.....
.....
.....
.....

11) Zřídil/a jste ve své firmě pracovní místo?

a) ANO

b) NE

11a) Pokud jste zřídil/a pracovní místo, napište, zda bylo místo obsazené osobou bez zaměstnání z evidence ÚP.

.....
.....

12) Jak zpětně hodnotíte příspěvek od ÚP, pomohl Vám při podnikání?

a) ANO

b) NE

13) Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a NE, napište k tomu své vyjádření:

14) Byl by příspěvek od ÚP pro Vás více motivační, kdyby se poskytoval ve výši 100% předpokládaných nákladů na zřízení pracovního místa?

- a) ANO
- b) NE
- c) nevím

15) Další volné vyjádření k Vašemu podnikání:

3.

pohlaví	muž	3
	žena	0
věk	18-25	0
	26-35	2
	36-45	3
	46-55	0
	56-65	0
délka evidování na ÚP	méně jak 6 měsíců	0
	6 - 12 měsíců	3
	více jak 12 měsíců	0
odvětví ve kterém pracovali	administrativa	1
	pohostinství	
	stavebnictví	
	peněžnictví a pojišťovnictví	
	zdravotnictví a sociální péče	
	jiné, a jaké	zámečnictví 1
		obchod 1
důvod podnikání	vyřešit svou nezaměstnanost	1
	zabezpečit sebe a svou rodinu	3
	zvýšit svou životní úroveň	1
	nebýt závislý na zaměstnavateli	2
	splnit si svůj sen	0
	jiný, a jaký	0
nejvyšší dosažené vzdělání	základní	0

	střední odborné bez maturity	1
	střední odborné s maturitou	2
	vysokoškolské	0
rok kdy začali podnikat	2014	1
	2015	1
	2016	1
kde se dozvěděli o možnosti příspěvku	na ÚP	3
	od přátel	1
	na portálu MPSV	0
	z médií	0
	z internetu	0
	ze sociálních sítí	0
	z jiného zdroje, a z jakého	0
obor ve kterém podnikají	úklidový servis a montážní práce	1
	zemní práce a zemědělství	1
	obchod, marketing	1
stále provozují SVČ	ANO	3
	NE	0
zřídili jste ve své firmě pracovní místo	ANO	1
	NE	2
bylo pracovní místo obsazené osobou bez zaměstnání z evidence ÚP?	ANO	0
	NE	1

Byl by pro vás příspěvek více motivační, kdyby byl ve výši 100% předpokládaných nákladů?	ANO	1
	NE	0
	NEVÍM	2